

Žinkovy

Kraj: Plzeňský

Správní obvod: Nepomuk

Nadmořská výška: 464 m n. m.

Počet obyvatel: 861

Adresa URL: www.zinkovy.cz

Okres: Plzeň-jih

GPS souřadnice: 49.483404N, 13.489444E

První pís. zmínka: 1176 (848 let)

PSČ: 335 54

Historie obce Žinkovy

První lidé tu prošli krajinou asi před 4tis. léty. Poté si místo na kopci dnes zvaném Obrovo hradiště vybrali Slované, aby jej osídlili. Ještě dnes můžeme v této lokalitě i v okolí najít úlomky jejich práce i života. Osada Žinkov byla malá, nejprve snad jen o pěti, šesti chatách a dvorcem. Poprvé je pak původní ves Žinkovy v písemných pramenech připomínána kolem roku 1176, kdy zde vládl Oldřich ze Žinkov, předek pánů z Potštejna, vládnoucích na Potštejně až do 15. století. Za nich byl v letech 1252 - 1259 za vsí postaven hrad Potštejn. Zříceniny hradu můžeme najít ještě dnes, i když na počátku 16. století byl Potštejn popisován již jen jako pouhý les. Ve 2. pol. 13. stol., kdy došlo ke spojení žinkovského zboží s hradem Potštejnem, byly Žinkovy povýšeny a získaly práva trhového městečka. Počátkem 16. století dochází k hospodářskému rozvoji panství díky rozkvětu panského velkostatku. Zvyšují se výnosy z podniků pivovarských, rybníčních, z chování dobytka a pěstování a prodeje obilnin. Rozšiřování rybníčních ploch bylo jednou z priorit tehdejších vlastníků panství a tak byl upraven i rybník Labuť do své dnešní rozlohy 62 ha. Bažiny byly vysušeny a stavba široké hráze prý stála 100 kop grošů. Tak jako mnoho jiných míst i Žinkovy potkaly špatné časy, a to roku 1684, kdy část Žinkov zcela vyhořela i s kostelem sv. Václava. Velký oheň zachvátil obec také roku 1743, kdy plamenům padla za oběť celá polovina městečka, a poslední velký požár roku 1902 připravil o střechu nad hlavou 12 rodin. Po ničivém požáru v roce 1684 vznikly nové Žinkovy, s domky opatřenými zděnými vjezdy, opraveným kostelem a vysázenými okrasnými stromy. Obec postupně ozvláštňily dvě stavby: v roce 1783 dal František Josef hrabě z Wrtby obnovit bývalou „starou panskou lázeň“, která sloužila k obnově sil úředníků panství. V roce 1803 byl pak postaven vinopal, kde pro poddané pálili kořalku. Samozřejmě zde byl i pivovar, jehož historie začíná v druhé polovině 16. století. Klenovci v té době vařili bílé pšeničné pivo a panský velkostatek měl k němu předkupní právo. Tak vznikla budova „panský dům“, opatřena šenkem s povinným čepováním piva a pálenky. Dům se stal zájezdním hostincem až do počátku 19. století a dnes na jeho místě stojí hotel Zlatý jelen. Požárů byl uchráněn žinkovský zámek, jehož historie začíná roku 1559, kdy si jeden z pánů z Klenové, zvaný Šebestián, postavil v Žinkovech dům. Tvrz stála v rovině a obklopoval ji vodní příkop zásobovaný ze žinkovského rybníka, v němž bývaly nasazeny ryby. Tvrz s předhradím spojoval padací most. Mezi roky 1624-42 byl v místech tvrze vystaven nový zámek, který byl postupně dostavěn do trojkřídlé barokní budovy upravované v klasicismu. Rozlehlý zámecký areál je malebně položen na břehu rybníka a největšími změnami prošel po r. 1897, kdy koupil Žinkovy architekt rytíř Karel Wessely, jenž dal již adaptovaný zámek přestavět v romantické pseudoslohové sídlo v duchu české renesance. Příkop starého feudálního sídla byl zasypán a za zámkem vznikl rozsáhlý park. K posledním vlastníkům žinkovského velkostatku patřil Jeroným hrabě z Colloredo - Mansfelda, od

něhož zboží koupil v r. 1916 průmyslník Karel Škoda. Poté zámek přešel do vlastnictví tehdejšího ROH a byl hojně využíván pro rekreaci pracujících. Bohužel se tato, pro Žinkovský zámek nejslavnější doba, neblaze podepsala na vnitřním zařízení zámku. Od r. 1999 je zámek opět v soukromých rukou a doufejme, že mu navrátí jeho zašlou slávu. Mezi další kulturní památky provázející Žinkovské po staletí patří i původně gotický kostel Sv. Václava který stojí v centru návsi. Jako farní byl připomínán již k r. 1352. R 1734 vyhořel a o rok později byla postavena nákladem Marie Terezie, hraběnky z Vrtby, rozené ze Steinau, zcela nová barokní svatyně. Architektonický návrh je přisuzován staviteli F.J. Prému. Unikátní bohatou sochařskou výzdobu stavby a kostelního areálu vytvořil proslulý L. Widmann. Nelze opomenout ani další stavbu spojenou se slavnou osobností a to budovu ve které se dnes nachází Domov klidného stáří. Svého času nesla jméno „Dům odpočinku Hany Benešové“, který byl za velké slávy a účasti tehdejších členů vlády otevřen na svatováclavskou pouť r. 1947.

